

Onderwerp Begroting 2026 GGDrU – erratum

Datum 19 juni 2025

Raadsvoorstel

2025-130

Afdeling

Maatschappelijke
Ontwikkeling

E-mailadres opsteller a.broekman@nieuwegein.nl

Portefeuillehouder Marieke Schouten

Onderwerp

Begroting 2026 GGDrU.

Gevraagd besluit

1. Een zienswijze in te dienen met als strekking dat:
 - a. ingestemd wordt met de begroting 2026 GGDrU;
 - b. de raad tijdig geïnformeerd wordt over de voortgang van de transformatieopdracht en eventuele financiële consequenties;
 - c. de stijging van de bijdrage aan de GGDrU van € 23.100 in de begroting 2026 van de gemeente wordt verwerkt.

Inleiding

Op grond van de bepalingen in de gemeenschappelijke regeling stelt het algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regeling GGD regio Utrecht (GGDrU) een begroting vast. Alvorens een begroting vast te stellen wordt de gemeenteraad in de gelegenheid gesteld hierover zijn zienswijze kenbaar te maken. Nu ligt de begroting 2026 voor.

Het is niet mogelijk om de jaarrekening 2024 samen met deze begroting te delen. Door het ontbreken van de controleverklaring voor het VIP-programma (Versterking Infectieziektebestrijding en Pandemisch Paraat) zijn de jaarstukken 2024 nog niet vastgesteld. De GGDrU is nog in afwachting van het ministerie van VWS voor het definitief beleidsdocument en verantwoordingsinstructie. Naar verwachting deelt de GGDrU na het Algemeen Bestuur van 9 juli 2025 de vastgestelde jaarstukken 2024 met de raden en de provinciale toezichthouder. Deze vertraging levert geen financieel risico. De GGDrU heeft de provincie Utrecht in haar rol als toezichthouder tijdig geïnformeerd over deze stand van zaken en preventief toezicht is niet aan de orde.

Wat er aan vooraf ging

De GGDrU is zich bewust van de financiële positie van gemeenten en het feit dat gemeenten keuzes moeten maken in de uitvoering van taken. Voor het

begrotingsproces 2026 is de GGDrU in gesprek gegaan met gemeenten om te (blijven) zoeken naar mogelijkheden om stijgende kosten op te vangen. Als uitkomst is er door het Algemeen Bestuur van de GGDrU besloten te kiezen voor een inhoudelijke doorontwikkeling met een financiële taakstelling om concrete invulling te kunnen geven aan een toekomstbestendige GGDrU. Dit betreft een transformatieopdracht binnen de financiële mogelijkheden en waarbij de impact van de bezuinigingen op de meest kwetsbare groepen in de regio zoveel mogelijk wordt voorkomen.

De GGDrU voert voor gemeenten diverse taken uit, zowel wettelijk als niet-wettelijk. Onder niet-wettelijk vallen de Maatwerkdiensten. Omdat in de regio Utrecht de afname van Maatwerk varieert, bieden deze de meeste ruimte voor eventuele bezuinigingen. Gemeenten kunnen hierop besparen als dat nodig is, afhankelijk van hun financiële situatie. Gemeente Nieuwegein heeft ervoor gekozen om de onderstaande maatwerkafspraken per 01-01-2026 te beëindigen of op andere wijze te organiseren:

Maatwerk	Reden beëindiging
Lokaal onderzoek	Hier werd niet (voldoende) gebruik van gemaakt
Projectmanagement Gezondheidsbevordering	Verschoven naar de basistaak van de GGDrU (wordt verrekend in de inwonerbijdrage)
Gezonde School Adviseur	De huidige inzet van de Gezonde School Adviseur heeft tot op heden niet het gewenste resultaat gehad. Dit maatwerk wordt gedeeltelijk verschoven naar de basistaak, de GGDrU blijft op- en rondom de scholen aanwezig (wordt verrekend in de inwonerbijdrage).
Meldpunt Advies en Bezorgd	Vanaf 2026 heeft de gemeente Nieuwegein een eigen meldpunt.
Meer Aandacht voor de Ziekgemelde Leerling (MAZL) – Voortgezet Onderwijs	Dit betreft regionaal maatwerk, er is geen meerderheid in de Lekstroom om dit voort te zetten. Vanuit basisdienstverlening blijft MAZL beschikbaar tot 1% van het aantal leerlingen. Wij gaan op dit moment na welke inzet we vanaf 2026 hiervoor het beste kunnen hanteren.

Gewenst effect

De raad in de gelegenheid stellen invloed uit te oefenen op de financiële en beleidsmatige uitgangspunten van de GGDrU.

Argumenten

1.1. De begroting is opgesteld binnen de kaders zoals vastgesteld in de Kaderbrief 2026 GGDrU.

De begroting is opgesteld conform de in de Kaderbrief GGDrU 2026 gehanteerde loon- en prijsindexeringen en volumemutaties. Ook zijn er herziene maatwerkafspraken in de begroting verwerkt.

- 1.2 *Investeren in preventie bespaart kosten op de lange termijn*
De transformatieopdracht van de GGDrU heeft als doel om een robuuste publieke gezondheidszorg in de regio te realiseren door het versterken van de kennis en adviesfunctie van GGDrU. Door de focus te leggen op kennisdeling, preventie en advisering, wil GGDrU haar impact vergroten en gemeenten optimaal ondersteunen bij de uitdagingen van vandaag en morgen. Maatschappelijke ontwikkelingen zoals een slechtere mentale gezondheid bij jongeren en vergrijzing hebben een directe impact op de gezondheid en leefomgeving van inwoners. Door te blijven investeren in preventie en de doorontwikkeling van GGDrU zetten we in op effectievere preventieve maatregelen, waardoor het op andere plekken in de keten of levensloop besparingen oplevert binnen het gemeentelijk domein.
- 1.3 *Jeugdgezondheidszorg is cruciaal voor gelijke kansen*
Blijven investeren in jeugdgezondheidszorg (consultatiebureaus, schoolartsen, jeugdverpleegkundigen) is de basis voor een gezonde ontwikkeling van kinderen. Dit verkleint gezondheidsachterstanden en vergroot onderwijskansen.
- 1.4 *Mentale gezondheid staat onder druk*
Er is een toename van psychische klachten, vooral onder jongeren. De GGDrU speelt een sleutelrol in vroeg signalering, samenwerking met het onderwijs en de jeugdzorg, en lokale interventies.
- 1.5 *Vergrijzing vraagt om actie op lokaal niveau*
Door de vergrijzing stijgt de vraag naar gezondheidszorg. De GGDrU kan gemeenten ondersteunen in de transformatie van zorg naar preventie met data-analyses, lokale gezondheidsprofielen en programma's rond ouderenzorg, valpreventie en eenzaamheid.
- 1.6 *Blijvende focus op een gezonde en veilige leefomgeving*
De inzet op een gezonde en veilige leefomgeving is een belangrijke pijler binnen het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA). De GGDrU speelt hierin een essentiële rol als adviseur en kennispartner van gezondheidsbeleid binnen de regio. Door het leveren van gezondheidsdata, het uitvoeren van gezondheidseffectscreenings en het adviseren bij ruimtelijke en beleidskeuzes, ondersteunt de GGDrU gemeenten bij het integraal en preventief vormgeven van beleid. Zo helpt de GGDrU om gezondheid structureel mee te nemen in de fysieke leefomgeving – van woningbouw tot mobiliteit – en draagt daarmee bij aan het verkleinen van gezondheidsverschillen en het bevorderen van vitaliteit onder inwoners. Deze preventieve inzet is cruciaal om de zorg op termijn betaalbaar en toegankelijk te houden.

Kanttekeningen

1.1 *De toenemende zorg kan leiden tot extra kosten*

De begroting houdt rekening met de verwachte stijging in vraag naar publieke gezondheidszorg, onder andere op het gebied van jeugdgezondheid en infectieziektebestrijding. Mocht deze groei sterker uitvallen dan voorzien, dan kunnen extra middelen noodzakelijk zijn.

1.2 *Afhankelijkheid van landelijke financiering en wetgeving*

De aangekondigde bezuinigingen door het Rijk per 2026 zetten de gemeentelijke begrotingen onder druk en hebben directe gevolgen voor de financiering van de regionale publieke gezondheid. De GGDrU voert, naast wettelijke taken, ook aanvullende taken uit op het gebied van preventie, gezondheidsbevordering en lokale advisering. Deze aanvullende taken zijn van belang voor het realiseren van onze doelen, en worden deels gefinancierd uit incidentele- en structurele rijks gelden. Door de financiële druk bestaat het risico dat gemeenten deze taken niet langer (volledig) kunnen bekostigen. Dit kan leiden tot afschalen van het aanbod, verlies van regionale samenhang en uiteindelijk een afname van de preventieve slagkracht. Een vermindering van deze inzet op gezondheidspreventie werkt averechts en leidt op termijn tot hogere zorgkosten en grotere gezondheidsverschillen. Daarnaast worden de taken van de GGDrU mede beïnvloed door landelijke beleidswijzigingen (bijvoorbeeld in de Wet publieke gezondheid). Eventuele aanpassingen in wet- en regelgeving kunnen financiële of organisatorische gevolgen hebben die nog niet volledig zijn meegenomen in deze begroting.

1.3 *Gemeentelijke samenwerking en solidariteit*

Aangezien de GGDrU een gemeenschappelijke regeling is, is de begroting mede afhankelijk van solidariteit tussen deelnemende gemeenten. Indien één of meerdere gemeenten besluiten tot lagere bijdragen, kan dit invloed hebben op het dienstenpakket voor alle deelnemende partijen.

1.4 *Risico voor financiële stabiliteit bij opzegging van dienstverlening*

Het beëindigen of afbouwen van Maatwerkdiensten van de GGDrU kan potentieel negatieve gevolgen hebben voor de financiële stabiliteit van de organisatie. De GGDrU heeft in haar begroting 2026 rekening gehouden met een zorgvuldig opgebouwde balans tussen inkomsten uit diensten, subsidies en gemeentelijke bijdragen. Het verder opzeggen van dienstverlening kan de inkomstenstroom verstoren, wat op korte termijn kan leiden tot onverwachte tekorten. GGDrU blijft ook in de komende periode het gesprek met gemeenten voeren over de grote financiële uitdagingen waarmee gemeenten en GGDrU geconfronteerd worden.

Financiële aspecten

De gemeentelijke bijdrage GGDrU 2026 is begroot op € 3.432.700. Afgezet tegen de gemeentebegroting 2026 levert dit het volgende beeld op, zie de onderstaande tabel.

Onderwerp	GGDrU	begroot NG	Vershil
Totaal Basistaken	678.100	660.800	-17.300
Totaal Basistaken plus	2.189.200	2.183.400	-5.800
Totaal Maatwerk	565.400	701.500	136.100
Totaal GGDrU	3.432.700	3.545.700	113.000

De bedragen voor de Basistaken, Basistaken-plus stijgen als gevolg van loon-, prijs- en volumemutaties. De kosten van lokaal onderzoek en projectmanagement Gezondheidsbevordering zijn opgenomen binnen het onderdeel Basistaken-plus. Dit geeft een stijging van € 23.100. Hierin is de taakstelling vanuit de GGDrU op de gemeentelijke bijdrage voor Nieuwegein € 14.000 verwerkt. Dit verwerken wij in de Kadernota 2026.

De daling van het Maatwerk is het gevolg van het niet meer afnemen van het Meld- en Adviespunt (MAB, - € 80.000), Meer aandacht voor de Ziekgemelde Leerling (MAZL, - € 45.000). Daarnaast zijn de kosten voor de Gezonde school adviseur deels opgenomen in de basistaken (- € 11.000). Een gedeelte van de achterblijvende taken en kosten van het MAB verschuiven naar het eigen meldpunt, waarvoor dit budget beschikbaar moet blijven. De nadere invulling van MAZL wordt momenteel onderzocht. Het hiervoor beschikbare budget blijft voorsnog beschikbaar.

Communicatie aspecten

De GGDrU wordt geïnformeerd door middel van bijgaande brief met het verzoek de raad goed te informeren in de komende periode over de transformatie van de GGDrU.

Uitvoering

De GGDrU heeft verzocht om voor 2 juli 2025 een zienswijze op de begroting 2026 in te dienen. Na de raadsbehandeling wordt de zienswijze verzonden.

Bijlagen

1. Aanbiedingsbrief aan raden bij (ontwerp)begroting 2026 GGDrU
2. (ontwerp)Begroting 2026 GGDrU
3. Samenvattend overzicht zienswijzen Kaderbrief 2026 GGDrU
4. Zienswijze Begroting 2026 GGDrU - Gemeente Nieuwegein
5. Raadsbesluit Begroting 2026 GGDrU

burgemeester en wethouders,

Ellie Liebregts
secretaris

Marijke van Beukering-Huijbregts
burgemeester